

This question paper contains 3 printed pages]

A—422—2018

FACULTY OF ARTS

B.A. (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

MARATHI

Paper V (Opt.)

(आधुनिक वाङ्मय प्रकार : आत्मचरित्र)

(MCQ + Theory)

(Thursday, 22-11-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. पुढील बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा :

(1) 'माझे सत्याचे प्रयोग' हे आत्मचरित्र कोणाचे आहे ?

(A) महात्मा गांधी

(B) चंद्रकांत वानखडे

(C) विनोबा भावे

(D) आचार्य अत्रे

(2) गोरगरीब वर्ग जसा जगतो तसेच जगणे म्हणजे होणे.

(A) ए क्लास

(B) बी क्लास

(C) सी क्लास

(D) . डी क्लास

(3) गुजरातच्या विद्यार्थी-युवकांच्या भ्रष्टाचार विरोधी 'नवनिर्माण' आंदोलनाचे विस्तारीत रूप म्हणजे

(A) नामांतर आंदोलन

(B) बिहार आंदोलन

(C) नर्मदा बचाव आंदोलन

(D) शेतकरी आंदोलन

P.T.O.

- (4) लेखकाने कोणत्या विषयात एम. ए. केले होते ?
 (A) समाजशास्त्र (B) राज्यशास्त्र
 (C) अर्थशास्त्र (D) मानसशास्त्र
- (5) शंकरराव चव्हाणांचा मतदार संघ पुढीलपैकी कोणता होता ?
 (A) हदगाव (B) देगलूर
 (C) कंधार (D) मुखेड
- (6) आणीबाणीच्या काळात यांनी मौन धारण केले होते.
 (A) जयप्रकाश नारायण (B) एस. एम. जोशी
 (C) आचार्य विनोबा भावे (D) शरद जोशी
- (7) शिवाजी राव पटवर्धन यांनी स्थापन केलेली 'तपोवन' ही संस्था कोणत्या रोगासाठी काम करते ?
 (A) क्षय रोग (B) कर्क रोग
 (C) हृदय रोग (D) महारोग
- (8) देवकुमारने कोठे हॉटेल टाकले होते ?
 (A) हदगाव (B) भडगाव
 (C) भेटीखेडा (D) मारेगाव
- (9) "शेतकरी संघटने मध्ये तुम्हाला यायचे असल्यास तुम्ही आपल्या पक्षाचे जोडे चपला काढूनच या" असे आवाहन कोणी केले आहे ?
 (A) व्ही. पी. सिंग (B) शरद पवार
 (C) शरद जोशी (D) एस. एम. जोशी
- (10) अवतीभवतीचा निसर्ग जेव्हा पाहतो तेव्हा कुंडीत फुलणारा व जमिनीत फुलणारा यातील फरक स्पष्टपणे जाणवतो.
 (A) गुलाब (B) चाफा
 (C) मोगरा (D) शेंडू

Theory

2. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) आत्मचरित्र म्हणजे काय ? ते सांगून त्याच्या प्रकारांची चर्चा करा.
- (ii) आत्मचरित्र या वाङ्मयप्रकाराचे स्वरूप स्पष्ट करा.
3. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) चंद्रकांत वानखडे यांनी आपल्या आत्मचरित्रातून आयुष्यातील कटू प्रसंगांचे चित्रण कसे केले आहे ? ते लिहा.
- (ii) 'तत्त्वज्ञान ही केवळ सांगण्याची बाब नसून ती आचरणाची बाब आहे' याचा प्रत्यय 'आपुलाचि वाद आपणांसी' मधून कसा येतो ? ते सांगा.
- पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) शेत मजुरांचा संघर्ष 'आपुलाचि वाद आपणांसी' मधून कसा चित्रित झाला आहे ?
- (ii) 'आपुलाचि वाद आपणांसी' या आत्मचरित्रातून जयप्रकाश नारायण यांचे व्यक्तिमत्त्व कसे रेखाटले आहे ?

This question paper contains 1 printed page]

A—162—2019

FACULTY OF ARTS

B.A. (Second Year) (Third Semester) (Regular) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

(New/CBCS Pattern)

MARATHI (Optional)

Paper V

(आधुनिक वाङ्मयप्रकार—आत्मचरित्र)

(Tuesday, 3-12-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) खालील सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

(ii) उजवीकडील बाजूस गुण दर्शविलेले आहेत.

1. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
 - (i) 'स्वतःच लिहिलेले स्वचरित्र म्हणजे आत्मचरित्र होय' या विधानाची सविस्तर चर्चा करा.
 - (ii) आत्मचरित्र म्हणजे काय ? ते सांगून चरित्र व आत्मचरित्र यातील फरक स्पष्ट करा.
2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
 - (i) चंद्रकांत वानखडे यांनी उमरपोड या गावातील जनप्रवृत्तीचा वेध कसा घेतला ? ते सांगा.
 - (ii) मराठवाडा विद्यापीठ नामांतर चळवळीतील संघर्ष 'आपुला चि वाद आपणांसी' या आत्मचरित्रातून कसा चित्रित झाला आहे ?
3. टीपा लिहा : 10
 - (अ) खालीलपैकी कोणतीही एक टीपा लिहा :
 - (i) छात्र-युवा संघर्ष वाहिनी
 - (ii) 'एक गाव एक पाणवठा'.
 - (ब) खालीलपैकी कोणतीही एक टीपा लिहा :
 - (i) नुरुसेठ गिलानी
 - (ii) सद्भावना यात्रा.

This question paper contains 3 printed pages]

A—453—2018

FACULTY OF ARTS

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2018

MARATHI (Opt.)

Paper VI

(आधुनिक वाङ्मय प्रकार : नाटक-VI)

(MCQ & Theory)

(Monday, 26-11-2018)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

10

- (i) आम्ही या गोष्टीकडे.....अभिसरणाची एक प्रक्रिया म्हणूनच पाहत आहोत.
- (a) राजकीय (b) ऐतिहासिक
- (c) सामाजिक (d) धार्मिक
- (ii) तुहा.....आमच्याकडंच व्हता सालानं लई इमानदार माणूस.
- (a) राजा (b) भाऊ
- (c) मित्र (d) बा
- (iii)करताना मंदारपर्वत क्षीरसागरामध्ये बुडू लागला.
- (a) समुद्राची पुजा (b) समुद्रमंथन
- (c) देवदानव युद्ध (d) समुद्राची ओहोटी
- (iv) कायद्याची प्रतिष्ठा वाढविण्यासाठीच.....सांगितलेल्या सनदशीर मार्गानं जावे लागेल.
- (a) डॉ. बाबासाहेबांनी (b) म. गांधीजींनी
- (c) पंडित नेहरूंनी (d) राजर्षी शाहू महाराजांनी

P.T.O.

WT

- (v) करू तर लई बेकार करू. हे गाव हाय.
 (a) वीराचं (b) संताचं
 (c) महतांचं (d) शुराचं
- (vi) आई लखाआई कुण्या राजाला पावली।
 शिवाजीच्या हाती ढाल तलवार दिली।।
 -असे कोणी म्हटले आहे?
 (a) तुक्या (b) नाना
 (c) पोतराज (d) विट्टू
- (vii) एक हरिजन या देशाचा पंतपरधान व्हावा, ही पूज्य विच्छा.
 (a) लोकमान्यांची (b) लोकहिदवाद्यांची
 (c) नौरोर्जीची (d) बापूजीची
- (viii) होय्. बाबासाहेबांनी आम्हाला अन्याया विरुद्ध लढायला सांगितलय 'मोडेन; पण वाकणार नाही'
 असा बाणा होता त्यांचा. मीही पाटलापुढं झुकणार नाही! असे म्हणतो.
 (a) आनंद (b) पाटील
 (c) जोशीबुवा (d) धोंड्या
- (ix) पन म्या तर पयल्यापासूनच गांधीवादी हाय असे कोणी म्हटले आहे?
 (a) पात्रतीन (b) पाटील
 (c) राम्या (d) दगड्या
- (x) पन आनंदा म्हंतो की, त्याला अंगारा लावू नगं, म्हंजी देवी आपसूक पोराचा बळी
 घेईल आनूआनंदा चाचंल!
 (a) नानाच्या (b) राम्याच्या
 (c) लक्ष्याच्या (d) तुक्याच्या

Theory

2. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

- (i) नाटकाच्या व्याख्या सांगून स्वरूप लिहा.
 (ii) नाटकाचे घटक विशद करा.

3. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'थांबा, रामराज्य येतंय्!' या नाटकातील खलप्रवृत्तीच्या पात्रांचे स्वभावचित्र रेखाटा.
- (ii) 'थांबा, रामराज्य येतंय्!' नाटकातील आशयसौंदर्य तुमच्या भाषेत लिहा.
4. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
- (i) 'थांबा, रामराज्य येतंय्!' नाटकातील संवाद भाषेचे स्वरूप स्पष्ट करा.
- (ii) 'थांबा, रामराज्य येतंय्!' हे नाटक 'एका दलित तरुणाच्या जीवनाची गाथा आहे' या विधानाचा परामर्श घ्या.

This question paper contains 8 printed pages]

AH—493—2019

FACULTY OF ARTS

B.A. (Second Year) (Third Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

MARATHI (Optional)

Paper VI

आधुनिक वाङ्मय प्रकार : नाटक
(MCQ + Theory)

(Tuesday, 16-4-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

MCQ

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

10

(i) थांबा! रामराज्य येतंय! या नाटकात एकूण प्रवेश आहेत.

(A) अठरा

(B) बावीस

(C) एकोणवीस

(D) सतरा

(ii) थांबा ! रामराज्य येतंय! या नाटकाची सुरुवात खेळणे होते.

(A) दशावतारी

(B) भारुड

(C) अभंग

(D) कीर्तन

(iii) थांबा! हा व कुलहीन शूद्र आहे. म्हणून मी याला चरणार नाही.

(A) जातरहित

(B) धर्मरहित

(C) कर्मरहित

(D) वर्णरहित

(iv) आम्ही या गोष्टीकडे अभिसरणाची एक प्रक्रिया म्हणून पाहत आहोत.

(A) आर्थिक

(B) सामाजिक

(C) राजकीय

(D) धार्मिक

P.T.O.

(2)

WT

- (v) गावात निवडणूक होणार आहे.
 (A) सरपंचाची (B) पोलीस पाटलाची
 (C) ग्रामसेवकाची (D) कोतवालाची
- (vi) मोर्चा मध्येच अडवून सर्वांना पकडून नेतात.
 (A) पाटील (B) गावकरी
 (C) पोलीस (D) अधिकारी
- (vii) भारतात टक्क्यांपेक्षा जास्त लोक जातीयवादी आहेत.
 (A) पंचेचाळीस (B) पंचावन
 (C) पंच्याऐंशी (D) पंच्यानव
- (viii) हे पद लोकमतावर अवलंबून असते.
 (A) सरपंच (B) पोलीस पाटील
 (C) तलाठी (D) कोतवाल
- (ix) आपल्या गावाला आदर्श गाव म्हणून पुरस्कार देणार आहे.
 (A) पाटील (B) अधिकारी
 (C) सरकार (D) जोशी बुवा
- (x) पोतराजाच्या मुलाला वाचवितो.
 (A) राम्या (B) आनंद
 (C) पाटील (D) राजा

Theory

2. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

- (i) नाटक या वाङ्मयप्रकाराची संकल्पना स्पष्ट करा.
 (ii) मराठी दलित रंगभूमीचा परिचय करून द्या.

WT

(3)

AH—493—2019

3. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

10

(i) 'थांबा! रामराज्य येतंय्!' या नाटकाचे कथानक लिहा.

(ii) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचा विचार अंगीकारून समाजसेवा करणाऱ्या आनंदचे व्यक्तिचित्र रेखाटा.

4. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

10

(i) आंबेडकरी विचारामुळे पोतराजात झालेला बदल तुमच्या शब्दांत सविस्तर लिहा.

(ii) 'थांबा! रामराज्य येतंय्!' या नाटकातील परिवर्तनवादी विचार स्पष्ट करा.

This question paper contains 1 printed page]

A—163—2019

FACULTY OF ARTS

**B.A. (Third Semester) (Regular) EXAMINATION
OCTOBER/NOVEMBER, 2019
(CBCS Pattern)**

MARATHI (Optional)

Paper VI

(आधुनिक वाङ्मय प्रकार : नाटक)

(Tuesday, 3-12-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—Two Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.

1. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
- (i) नाटक म्हणजे काय ? ते सांगून नाटकाचे घटक स्पष्ट करा.
किंवा
- (ii) विषमतावादी व्यवस्थेबद्दलचा असंतोष आनंद या व्यक्तिरेखेतून कसा प्रकट होतो ते लिहा ?
2. पुढीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 15
- (i) पौराणिक कथा आणि आधुनिक प्रसंगातून दलित जीवनाचे दुःख 'थांबा! रामराज्य येतय'! मधून कसे व्यक्त झाले आहे ते लिहा ?
किंवा
- (ii) परंपरागत खलनायकी प्रवृत्तीचा रामराव पाटील विषमतावादी व्यवस्थेचे कसे समर्थन करतो ते लिहा.
3. टिपा लिहा : 10
- खालीलपैकी 'अ' व 'ब' मधून प्रत्येकी एक टीप सोडविणे आवश्यक :
- (अ) (i) जोशी
(ii) आनंदची आई.
- (ब) (i) विट्टू आणि नाना
(ii) दशावतारी खेळ.

A—163—2019

Name of Subject:		Marathi (opt.)	
Class:	B. A. II year	Semester:	Sem. III cbcs- new
Paper title and Paper		मराठी नाट्यात्म साहित्य -VI	
Time:	1 Hour	Maximum Marks:	40

सूचना : सर्व पश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

1.	'खापऱ्या चोर' हे लोकनाट्य कोणी लिहिले आहे.	
	A.	अण्णा भाऊ साठे
	B.	शंकरराव खरात
	C.	दिवाकर कृष्ण
	D.	मा. म. पवार
2.	'कृष्णाकाठच्या कथा' या कथासंग्रहाचे लेखक कोण आहेत.	
	A.	जयंत पवार
	B.	ज. वि. पवार
	C.	अण्णा भाऊ साठे
	D.	वसंत मोरे
3.	'स्वयंसेवकाचा फार्स' हा जलसा कोणी लिहिला आहे.	
	A.	प्र. के. अत्रे
	B.	पु. ल. देशपांडे
	C.	वि. वि. बोकील

	D.	भीमराव कर्डक
4.	'दिनूच्या सासूबाई राधाबाई' हे प्रहसन कोणी लिहिले आहे.	
	A.	बबन प्रभू
	B.	वामन प्रभू
	C.	अ.वा.वर्ती
	D.	शशिकांत पवार
5.	'युगांत' नाटक कोणी लिहिले आहे.	
	A.	सतीश आळेकर
	B.	महेश एलकुंचवार
	C.	प्र. ल. मयेकर
	D.	अरुण काकडे
6.	'वाडा चिरेबंदी' हे नाटक कोणी लिहिले आहे.	
	A.	महेश एलकुंचवार
	B.	दत्ता भगत
	C.	श्याम पेटकर
	D.	वंदना महाजन
7.	'शांतता! कोर्ट चालू आहे' हे नाटक कोणी लिहिले आहे.	
	A.	विजय तेंडूलकर
	B.	अरुण कांबळे
	C.	ज. वि. पवार
	D.	आनंद यादव
8.	'वन्हाड निघालंय लंडनला' या एकपात्री प्रयोगाचे लेखक कोण आहेत.	
	A.	काका कालेलकर
	B.	माया पंडित

	C.	लक्ष्मण देशपांडे
	D.	सुधीर गाडगीळ
9.	'ग्लोबल आडगाव' ही एकांकिका कोणी लिहिली आहे.	
	A.	पी. विठ्ठल
	B.	अनिलकुमार साळवे
	C.	पंडित जोशी
	D.	बाबाराव मुसळे
10.	'मुलगी झाली हो!' हे पथनाट्य कोणी लिहिले आहे.	
	A.	चित्रा वाघ
	B.	इंदिरा संत
	C.	ज्योती म्हापसेकर
	D.	अरुणा ढेरे
11.	'बबन्या' हे पात्र कोणत्या नाटकातील आहे.	
	A.	वन्हाड निघालंय लंडनला
	B.	मुलगी झाली हो
	C.	खापन्या चोर
	D.	यापैकी नाही
12.	'सीता' हे पात्र कोणत्या नाटकातील आहे.	
	A.	युगांत
	B.	वाडा चिरेबंदी
	C.	युग यात्रा
	D.	खापन्या चोर
13.	'रवी' हे पात्र कोणत्या नाटकातील आहे.	
	A.	युगांतर

	B.	पाणी
	C.	रथ
	D.	दिनूच्या सासूबाई सधाबाई
14.	'प्रतिकार' या एकांकिका संग्रहाचे लेखक कोण आहेत.	
	A.	अरुण प्रभू
	B.	लक्ष्मण देशपांडे
	C.	दत्ता भगत
	D.	विजय पांडरे
15.	'पराग' हे पात्र कोणत्या नाटकातील आहे.	
	A.	युगांत
	B.	पार्टी
	C.	गारबो
	D.	रक्तचंदन
16.	'भोला' हे पात्र कोणत्या नाटकातील आहे.	
	A.	घाशीराम कोतवाल
	B.	रमलखुणा
	C.	खापन्या चोर
	D.	यापैकी नाही
17.	'मुंबईची लावणी' कोणी लिहिली.	
	A.	अण्णा भाऊ साठे
	B.	बबन प्रभू
	C.	सतीश काळसेकर
	D.	सुरेश इंगळे
18.	'चोरावर मोर' हे प्रहसन कोणी लिहिले.	

	A.	अरविंद जगताप
	B.	दासू वैद्य
	C.	राजकुमार तांगडे
	D.	बबन प्रभू
19.	'भग्न तळ्याकाठी' या नाटकाचे लेखक कोण आहेत.	
	A.	विद्याधर पुंडलिक
	B.	महेश एलकुंचवार
	C.	वामन महाडिक
	D.	यापैकी नाही
20.	'नंदिनी' हे पात्र कोणत्या नाटकातील आहे.	
	A.	युगांतर
	B.	खापऱ्या चोर
	C.	मुलगी झाली हो
	D.	सूर्यकूल
21.	'माझा रशियाचा प्रवास' या प्रवासवर्णनाचे लेखक कोण आहेत.	
	A.	आत्माराम काणेकर
	B.	सदा डुंबरे
	C.	अण्णा भाऊ साठे
	D.	लोकनाथ यशवंत
22.	'आंबेडकरी जलसे' हा संग्रह कोणी लिहिला आहे.	
	A.	शंकरराव खरात
	B.	रा.ग. जाधव
	C.	भीमराव कर्डक
	D.	यापैकी नाही

23.	तिसऱ्या विश्वमराठी नाट्यसंमेलनाचे अध्यक्ष कोण होते.	
	A.	पु. ल. देशपांडे
	B.	वि. वा. शिरवाडकर
	C.	गो. पु. देशपांडे
	D.	यापैकी नाही
24.	तिसरे विश्वमराठी नाट्यसंमेलन कुठे भरले होते.	
	A.	सिंगापूर
	B.	दुबई
	C.	लंडन
	D.	मेलबर्न
25.	'घाशीराम कोतवाल' या नाटकाचे लेखक कोण आहेत.	
	A.	बबन दळवी
	B.	वाहरू सोनवणे
	C.	सतीश आळेकर
	D.	यापैकी नाही
26.	'सखाराम बाईडर' हे नाटक कोणी लिहिले आहे.	
	A.	वा. रा. कांत
	B.	मंगेश पाडगावकर
	C.	मंगेश डबराल
	D.	यापैकी नाही
27.	'गिधाडे' हे नाटक कोणी लिहिले आहे.	
	A.	व. पु. काळे
	B.	विजय तेंडूलकर
	C.	जयवंत दळवी

	D.	यापैकी नाही
28.	'बेणारे' हे पात्र कोणत्या नाटकातील आहे.	
	A.	शांतता! कोर्ट चालू आहे.
	B.	खापऱ्या चोर
	C.	घाशीराम कोतवाल
	D.	यापैकी नाही
29.	'सामना' चित्रपटाची पटकथा कोणी लिहिली आहे.	
	A.	काशिनाथ घाणेकर
	B.	सतीश पुळेकर
	C.	वा. ना. उत्पात
	D.	यापैकी नाही
30.	'यंकटराव, ओ यंकटराव काय हाल आहे?' हा संवाद कोणत्या नाटकातील आहे.	
	A.	वऱ्हाड निघालंय लंडनला
	B.	खापऱ्या चोर
	C.	युगांत
	D.	यापैकी नाही
31.	'ग्लोबल आडगाव' या एकांकिकेत कोणत्या परिसराची बोली आली आहे.	
	A.	जळगाव
	B.	बीड
	C.	नागपूर
	D.	पुणे
32.	'अभय' हे पात्र कोणत्या नाटकात आहे.	
	A.	वाटापळवाटा
	B.	एकच प्याला

	C.	द्वार
	D.	युगांत
33.	'रामराम, वाईच भानगड हाय म्हणून पळतोय' हा संवाद कोणत्या नाटकातील आहे.	
	A.	युगांत
	B.	खापऱ्या चोर
	C.	पर्व
	D.	हिंगशिखरे
34.	'सुधारक' हे पात्र कोणत्या नाटकातील आहे.	
	A.	स्वयंसेवकाचा फार्स
	B.	वीज म्हणाली थरतीला
	C.	महापुरुष
	D.	पाथेय
35.	'काय म्हणालात? कोण कोणाच्या मिठीत?' हा संवाद कोणत्या नाटकातील आहे.	
	A.	सत्य
	B.	अंधार
	C.	दिनूच्या सासूबाई राधाबाई
	D.	महापूर
36.	'कौतिक' हे पात्र कोणत्या नाटकात आहे.	
	A.	ग्लोबल आडगाव
	B.	खापऱ्या चोर
	C.	युगांत
	D.	उनाड दिवस
37.	नाटक हा ----- प्रकार आहे.	

This question paper contains 3 printed pages]

P—73—2019

FACULTY OF ARTS

M.A. (Second Year) (Distance) EXAMINATION

OCTOBER/NOVEMBER, 2019

MARATHI

Paper VII

(वैचारिक साहित्य)

(Friday, 29-11-2019)

Time : 2.00 p.m. to 5.00 p.m.

Time—Three Hours

Maximum Marks—80

1. वस्तुनिष्ठ प्रश्न :

(अ) प्रत्येकी एका वाक्यात उत्तरे लिहा :

5

- (1) वैचारिक साहित्याचे कार्य कोणते ?
- (2) मराठीतील पहिले नियतकालिक कोणते ?
- (3) वैचारिक साहित्याचे प्रमुख प्रयोजन कोणते ?
- (4) 'शेतकऱ्याचा असूड' या वैचारिक ग्रंथाचे लेखक कोण ?
- (5) 'स्त्री-पुरुष तुलना' या ग्रंथाच्या लेखिका कोण ?

(ब) रिकाम्या जागा भरा :

5

- (1) मराठी भाषेचे शिवाजी म्हणून यांना ओळखले जाते.
- (2) 'ज्ञानकोशकार' म्हणून यांना ओळखले जाते.
- (3) रोजी 'सत्यशोधक समाजाची' स्थापना झाली.
- (4) 'डिप्रेसड क्लास मिशन'ची स्थापना रोजी झाली.
- (5) 'पोटाचे बंड' या अग्रलेखाच्या पुस्तिकेचे लेखक हे आहेत.

P.T.O.

(क) योग्य तो पर्याय निवडून वाक्य पूर्ण करा :

5

(1) 'मराठी पत्रकारितेचे जनक' यांना म्हटले जाते :

- (अ) वि.रा. शिंदे (ब) विष्णुशास्त्री चिपळूणकर
(क) बाळशास्त्री जांभेकर (ड) लोकहितवादी

(2) गोपाल हरी देशमुख यांनी या नावाने लेखन केले.

- (अ) लोकहितवादी (ब) बालकवी
(क) मकरंद (ड) बाळकराम

(3) 'विद्यार्थी' हे मासिक यांनी सुरू केले.

- (अ) वि. रा. शिंदे (ब) पंजाबराव देशमुख
(क) वा. म. जोशी (ड) साने गुरुजी

(4) 'राष्ट्रभक्तसमूह' ही गुप्त संघटना यांनी स्थापन केली.

- (अ) सावरकर वि. दा. (ब) के. सी. ठाकरे
(क) न. चिं. केळकर (ड) केशवराव विचारे

(5) 'वेदोक्त प्रकरण' यांच्याशी संबंधीत आहे.

- (अ) म. फुले (ब) राजर्षी शाहू महाराज
(क) लोकमान्य टिळक (ड) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर

(ड) योग्य जोड्या लावा :

5

'अ' स्तंभ

'ब' स्तंभ

- (1) मे. पूं. रेगे
(2) नरहर कुरुंदकर
(3) भालचंद्र नेमाडे
(4) गंगाधर पानतावणे
(5) सदानंद मोरे

- (i) तुकाराम दर्शन
(ii) हिंदू : जगण्याची समृद्ध अडगळ
(iii) नवभारत
(iv) भजन
(v) अस्मितादर्श

2. खालीलपैकी एका प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा : 20
- (1) वैचारिक साहित्याचे स्वरूप स्पष्ट करून वैशिष्ट्ये सांगा.
 - (2) सत्यशोधकी विचारवंतांची परंपरा सविस्तर सांगा.
3. खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची संक्षिप्त स्वरूपात उत्तरे लिहा : 20
- (1) 'राज्य' संकल्पनेविषयी पाश्चिमात्य विचारवंतांची निरीक्षणे नोंदवा.
 - (2) विसाव्या शतकातील राजर्षी शाहू महाराज व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे योगदान स्पष्ट करून सांगा.
 - (3) मे. पुं. रेगे व नरहर कुरुंदकर यांनी तत्कालीन समस्यावर कोणते भाष्य केले ? साधक-बाधक चर्चा करा.
 - (4) एकविसाव्या शतकातील मार्क्सवादी विचारवंतांचे कार्य सांगा.
4. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर संक्षिप्त टिपा लिहा : 20
- (1) ललित साहित्य व वैचारिक साहित्य साम्य-भेद
 - (2) निबंधमालेचे कार्य
 - (3) वेदोक्त प्रकरण
 - (4) मुकुंदराव पाटील यांचे वैचारिक योगदान
 - (5) देशीवाद
 - (6) डॉ. आंबेडकरांचे शैक्षणिक विचार.

This question paper contains 2 printed pages

HA-442-2022

FACULTY OF ARTS

H.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

(New Course)

MARATHI (Opt.)

Paper-VII

(निवडक कादंबरी वाङ्मय)

(Monday, 27-06-2022)

Time : 2.00 p.m. to 4.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—50

सूचना :— (i) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(ii) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

1. कादंबरी म्हणजे काय ? ते सांगून कादंबरीचे घटक सविस्तर लिहा. 10
किंवा
कादंबरी म्हणजे काय ? ते सांगून कादंबरीच्या प्रकाराची चर्चा करा
2. 'मेड इन इंडिया' या पाठ्यांशाचा आशय तुमच्या शब्दात लिहा. 10
किंवा
'रात्र काळी घागर काळी' या उतान्यातील 'लक्ष्मी' ही व्यक्तिरेखा चित्रित करा.
3. 'नटरंग' या पाठ्यांशातील गुणाच्या कौटुंबिक आणि कलासक्त जीवनातील भावांदोलने लेखकाने कशी चित्रित केली आहेत ? 10
किंवा
'फेसाटी' या पाठ्यांशातून नाथांच्या संघर्षशील जीवनाचे चित्रण कसे आले आहे ते लिहा.

P.T.O.

4. 'मो सावित्री जोतीराव' या कादंबरी पाठ्यांशातील फुले दांपत्यांचे महिला उद्वाराचे योगदान स्पष्ट करा. 10

किंवा

- 'सकल दक्षिणादिगाधिपती' या ऐतिहासिक कादंबरी पाठ्यांशाचा आशय तुमच्या शब्दात लिहा.
5. टिपा लिहा. 10
- (अ) खालील दोहोंपैकी कोणतीही एक टीप लिहा :
- (i) नाना सिरूर
- (ii) 'नटरंग' मधील नयना
- (ब) खालील दोहोंपैकी कोणतीही एक टीप लिहा :
- (i) दुमडाबाई
- (ii) सावित्री जोतीराव.

This question paper contains 3 printed pages]

AH—478—2019

FACULTY OF ARTS

B.A. (Second Year) (Fourth Semester) EXAMINATION

MARCH/APRIL, 2019

MARATHI

Paper VIII (Optional)

(मध्ययुगीन गद्य पद्याचा अभ्यास)

(MCQ+Theory)

(Monday, 15-4-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time—2 Hours

Maximum Marks—40

N.B. :— (i) सर्व प्रश्न सोडवा.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

(MCQ)

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

10

(i) या ग्रंथास आद्य चरित्रग्रंथ म्हणून ओळखले जाते.

(A) गोविंदप्रभू चरित्र

(B) लीळचरित्र

(C) गुरुचरित्र

(D) मूर्तिप्रकाश

(ii) 'दृष्टांतपाठ' या ग्रंथात केसोबासांनी किती दृष्टांताचे संपादन केले आहे ?

(A) 114

(B) 300

(C) 214

(D) 116

(iii) यांनी आज्ञापत्राची रचना केली आहे.

(A) कृष्णाजी शामराव

(B) हंबीरराव मोहिते

(C) मल्हारराव चिटणीस

(D) रामचंद्रपंत अमात्य

(iv) सूरजमल जाटाचा शिरच्छेद करण्याची यांनी प्रतिज्ञा केली.

(A) खंडेराव होळकर

(B) मल्हारराव होळकर

(C) जमाजी शिंदे

(D) दत्ताजी शिंदे

P.T.O.

- (v) सूरजमल जाटाचा वकिल हा होता.
 (A) रूपराम कटारी (B) कृष्णाजी भास्कर
 (C) रामशास्त्री (D) कृष्णाजी शामराव
- (vi) खालीलपैकी कोणता ग्रंथ संत ज्ञानेश्वरांचा नाही ?
 (A) ज्ञानेश्वरी (B) अमृतानुभव
 (C) चांगदेवपासष्टी (D) दासबोध
- (vii) संत जनाबाईंचे मूळ गाव परभणी जिल्ह्यातील हे आहे.
 (A) गंगाखेड (B) पोखर्णी
 (C) सोनपेठ (D) पालम
- (viii) नारायण सूर्याजीपंत ठोसर हे या संतकवीचे पूर्ण नाव आहे.
 (A) एकनाथ (B) तुकाराम
 (C) रामदास (D) निळबाराय
- (ix) 'संत कृपा झाली इमारत फळ्य आली' ही प्रसिद्ध रचना कोणाची ?
 (A) संत बहिणाबाई (B) संत जनाबाई
 (C) संत मुक्ताबाई (D) संत सोयराबाई
- (x) या शाहिराने प्रथमच रागदारीच्या चालीवर लावण्या रचून तमाशाला बैठकी गाण्याचे स्वरूप दिले.
 (A) राम जोशी (B) परशराम
 (C) अनंत फंदी (D) होनाजी बाळ

(Theory)

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

10

- (i) 'साहुकार म्हणजे राज्याची व राजश्रीची शोभा' या विधानाची यथार्थता स्पष्ट करा.
 (ii) सूरजमल जाट आणि मल्हारराव होळकर यांच्यातील संघर्ष विशद करा.

WT

3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

10

(i) संत ज्ञानेश्वरांनी मराठी भाषेची धोरवी कशी वर्णिली आहे, ते लिहा.

(ii) परामर्श सुखाचा आनंद संत गोरोबा काकांनी कोणत्या शब्दांत अभिव्यक्त केला आहे, ते लिहा.

4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा :

10

(i) अनंत फंदी यांनी आपल्या फटक्यातून कोणता उपदेश केला आहे, ते स्पष्ट करा.

(ii) 'हंसकाकीख्यानात' शल्याने कर्णाचा उपहास कोणत्या शब्दात केला आहे, ते लिहा.

This question paper contains 2 printed pages!

B—476—2019

FACULTY OF ARTS

**B.A. (Second Year) (Fourth Semester) (Backlog) EXAMINATION
OCTOBER/NOVEMBER, 2019**

(CBCS Pattern)

MARATHI

Paper VIII

(मध्ययुगीन गद्य पद्याचा अभ्यास)

(MCQ + Theory)

(Friday, 29-11-2019)

Time : 2.00 p.m. to 4.00 p.m.

Time— Two Hours

Maximum Marks—40

- N.B. —** (i) सर्व प्रश्न सोडवा.
(ii) सर्व प्रश्नांचा समान गुण आहेत.

(MCQ)

1. खालील वस्तुनिष्ठ प्रश्न सोडवा :

10

- (i) 'भूर्तिप्रकाश' हा ग्रंथ यांनी लिहिला.
(a) केशिराज बास (b) महदंबा
(c) गोविंदप्रभू (d) म्हाइंभट
- (ii) "सुरजमल जाट याचा सिरछेद करीन व कुंभेरीची माती टाकीन तरीच जन्मास आल्याचे सार्धक नाही, तर प्राणत्याग करीन".
(a) नर्मदित (b) गंगेत
(c) यमुनेत (d) गोदावरीत
- (iii) एक्कूण दृष्टांताचे संपादन केसोबासांनी 'दृष्टांतपाठ' या ग्रंथात केले आहे.
(a) 115 (b) 114
(c) 117 (d) 113
- (iv) आज्ञापत्राची रचना यांनी केली आहे.
(a) कृष्णाजी शामराव (b) रामचंद्रपंत अमात्य
(c) केशिराज बास (d) म्हाइंभट

P.T.O.

- (v) 'माझा मराठाचि बोलू कौतुके' ही रचना यांची आहे.
 (a) संत एकनाथ (b) संत तुकाराम
 (c) संत नामदेव (d) संत ज्ञानेश्वर
- (vi) आमुचे घरी । खावोनी कैसा म्हणसी नाहीं ॥
 (a) भात दही (b) दुध भात
 (c) भाजी भाकरी (d) तुप रोटी
- (vii) संत एकनाथ हे या ग्रंथाचे पहिले साक्षेपी संपादक होत.
 (a) दासबोध (b) ज्ञानेश्वरी
 (c) एकनाथी भागवत (d) अमृतानुभव
- (viii) 'मानसपूजा' ही यांची रचना आहे.
 (a) संत तुकाराम (b) संत एकनाथ
 (c) संत रामदास (d) संत नामदेव
- (ix) हा काव्यप्रकार अनंत फंदी यांनीच लोकप्रिय केला.
 (a) अभंग (b) गौळणी
 (c) भारूड (d) फटका
- (x) लटपट लटपट तुझे मोठे नखऱ्याचे बोलणे मंजुळ मैनाचे ॥
 (a) चालणे (b) बसणे
 (c) पाहणे (d) नाचणे

(Theory)

2. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
 (i) सींदेराणेयाच्या दृष्टांतातील आशय स्पष्ट करा.
 (ii) 'लोणारी कुंडी राजेया दरीसन' या लीळे आधारे श्रीचक्रधर स्वामींचे स्वभावचित्र रेखाटा.
3. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
 (i) संत नामदेवांनी संत संगतीचे महत्व कसे विशद केले आहे.
 (ii) धर्माच्या नावावर भोंदूगिरी करणाऱ्यांचा संत सेना न्हावी यांनी कसा समाचार घेतला आहे ?
4. खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा : 10
 (i) अनंत फंदी यांनी फटक्यातून केलेला उपदेश तुमच्या शब्दात लिहा.
 (ii) 'अरे विठ्या विठ्या' या अभंगातून जनाबाईने विठ्ठलाशी केलेल्या प्रेम कलहाचे वर्णन करा.

This question paper contains 2 printed pages]

RA—469—2022

FACULTY OF ARTS/HUMANITIES

B.A. (Second Year) (Semester-IV) EXAMINATION

MAY/JUNE, 2022

(New Course)

MARATHI (Opt)

Paper-VIII

(वैचारिक साहित्य)

(Wednesday, 29-6-2022)

Time : 02.00 p.m. to 04.30 p.m.

Time— 2½ Hours

Maximum Marks—50

सूचना. :— (i) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

(ii) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. 'ज्ञान हे सन्मानाचे पराक्रमाचे, बलाचे आणि ऐश्वर्याचे मूळ आहे'. असे लोकहितवादी का म्हणतात ते लिहा. 10

किंवा

महात्मा फुले यांचे विचार 'मराठी ग्रंथकार सभेस पत्र' या पाठाधारे स्पष्ट करा.

2. पुरुषसत्ताक संस्कृतीने स्त्रीजातीवर केलेल्या अन्यायाचे दर्शन ताराबाई शिंदे यांनी कसे रेखाटले आहे ते लिहा. 10

किंवा

महाराजा सयाजीराव गायकवाड यांच्या कार्याची महती पाठाधारे स्पष्ट करा.

3. प्रबोधनकार ठाकरे यांचा 'आई' विषयक उत्कट भाव स्पष्ट करा. 10

किंवा

'खरे आव्हान हे विचारांचे आहे' असे क्रॉ. गोविंदराव पानसरे यांना का वाटते ?

4. निर्वाण-मोक्ष-मुक्ती-स्वातंत्र्य या विचारांचे प्रकटीकरण लेखकाने कसे केले आहे ? ते स्पष्ट करा. 10

किंवा

साहित्यातील मूल्ये विचार डॉ. यशवंत मनोहर यांनी कसा मांडला आहे ते स्पष्ट करा.

P.T.O.

WT

(2)

RA—469—202

5. टीपा लिहा :

(अ) खालील दोहोंपैकी कोणतीही एक टीप लिहा :

- (i) ज्ञान हाच पराक्रम
- (ii) आईची महती.

(आ) खालील दोहोंपैकी कोणतीही एक टीप लिहा :

- (i) पुरुषसत्ताक संस्कृती
- (ii) साहित्य आणि समाज.